

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Psykolog

Klager

Oslo, 02.02.2022

FER-sak: 34/21K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 26.04.21 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 31.01.22. Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med *Etiske prinsipper for nordiske psykologer, EPNP*. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

VEDTAK:

5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klager henviste til tidligere klagesak, der FER konkluderte med at psykologen hadde brutt etiske prinsipper ved sine uttalelser og opptreden i forbindelse med en langvarig foreldretvist. Psykologen har vært behandler for klagers ekspartner, men ikke truffet klager. Aktuelt var at psykologen på nytt hadde uttalt seg om klager, denne gang overfor barneverntjenesten. Vedlagt klagen var e-post som psykologen har sendt til barneverntjenesten, etter at det gjennom akuttvedtak skal ha blitt besluttet å hasteflytte barna til klager.

FERs OPPSUMMERING OG VURDERING:

De sentrale klagepunktene, slik FER oppsummerte dem, var:

1. Klager opplever at psykologen fjerndiagnostiserer henne.
2. Klager opplever at psykologen involverer seg i saken på en uheldig måte, baserer sin involvering på uriktig informasjon, og lar seg bruke for å legitimere ekspartners uriktige påstander ved å opptre som en form for sakkyndig støttespiller.
3. Psykologen involverer seg på nytt i saken, til tross for at han i tidligere klagesak ga inntrykk av å ha forstått at hans involvering var belastende, og at han formidlet at han i fremtiden skulle holde seg unna saken.

FER besluttet å åpne alle klagepunkter for behandling.

Vedrørende klagepunkt 1 ba FER om psykologens redegjørelse og refleksjon knyttet til grunnlaget han hadde for å uttale seg om klagers psykiske helse, samt at han på nytt ga slik uttalelse uten å ha fått annet oppdrag/mandat overfor klager. Relevante underpunkt i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, underpunkt Respekt, Informert samtykke og valgfrihet og Selvbestemmelse. II.2 Kompetanse, underpunkt Etisk bevissthet, Kompetanse og kompetanseutvikling, Metodebegrensninger.

Vedrørende klagepunkt 2 ba FER om psykologens redegjørelse og refleksjon knyttet til grunnlaget for å på ny involvere seg i saken, om riktigheten av den informasjonen/vurderingene han oversendte til barneverntjenesten, og muligheten for at hans handlinger kan bidra til belastning for klager og klagers barn.

Relevante underpunkt i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, underpunkt Respekt, Informert samtykke og valgfrihet og Selvbestemmelse. II.2 Kompetanse, underpunkt Etisk bevissthet, Kompetanse og kompetanseutvikling, Metodebegrensninger. II.3 Ansvar, underpunkt Unngåelse av misbruk/skade.

Vedrørende klagepunkt 3 ba FER psykologen om å gjøre rede for bakgrunnen for at han nå, til tross for tidligere å ha formidlet at han ville avstå fra dette, likevel har involvert seg i saken på lignende vis. FER ba psykologen om å reflektere over det at han, til tross for tidligere konklusjon om brudd på fagetiske prinsipper, samt egne tidligere refleksjoner rundt det problematiske ved sine handlinger, gjentar disse.

Relevante underpunkt i EPNP:

II.2 Kompetanse, underpunkt Etisk bevissthet, II.3 Ansvar, underpunkt Ansvar, Håndtering av etiske dilemmaer.

Klager har ikke kommentert på psykologens redegjørelse, og det foreligger derfor heller ikke sluttkommentar fra psykologen. Med utgangspunkt i klagepunktene som ble åpnet for behandling, har FER gjort følgende oppsummering og vurdering:

i) Klagepunkt 1 vedrørende klagers opplevelse av fjerndiagnostisering

Psykologens redegjørelse

I sin redegjørelse presenterer psykologen innledningsvis det som for FER fremstår som betraktninger rundt tema som virkelighetsoppfatning og bedømming, før han kommenterer klagers uforsonlighet og fiendtlighet overfor ekspartneren. Psykologen formidler deretter at han i den hastig utformede e-post fremtrer så bombastisk at «det ser ut til at han tror han skjønner hvordan klager er skrudd». Han skriver at han vet at han aldri har snakket med klager og kjenner henne svært dårlig. Det var derfor en stor fagetisk glipp å nevne en hypotetisk diagnosekategori enda en gang. Det er ikke formildende at han, for å minne barnevernet på at det er minst to parter i en konflikt, falt for fristelsen til å nevne fagfeller han har drøftet saken med. Dette var en stor fagetisk blunder.

ii) Klagepunkt 2 vedrørende klagers opplevelse av psykologens uheldige involvering som sakkyndig støttespiller, basert på uriktig informasjon

Psykologens redegjørelse:

I sin redegjørelse kommenterer psykologen innledningsvis sitt mandat i saken ved at klagers ekspartner har vært hans klient og at han har vitnet i to av tre rettsaker i foreldretvisten. Han henviser videre til den fagetiske retningslinjen «*Psykologen erkjenner det ansvaret han/hun har for relasjonen til en klient etter at det profesjonelle oppdraget formelt er avsluttet*», som han mener at har gitt ham et slags mandat. Han skriver at han har strukket både mandatet og engasjementet for langt, og at utfallet uansett er dårlig. Psykologen redegjør for motivasjonen bak det han kaller sitt «korstog for rettferdighet» i denne saken, som er knyttet til et kritisk syn på rettsvesenets bruk av klinisk informasjon. Han opplevde at retten i praksis gjorde ham til en slags «oversakkyndig» der det ble skrevet en dom basert på forvrengning av hans uttalelser og sammenblanding av kontekster. Han viser til at hans viktigste drivkraft i saken er erkjennelsen om at norsk rettsvesen har misbrukt ham, og at styrken i hans indignasjon gjør det vanskelig å droppe ethvert engasjement. Det han dessverre ikke har vært tilstrekkelig oppmerksom på, er hvordan sterkt prinsipielle motiver i hans engasjement har belastet klager, som ikke har ansvar for rettsvesenets arbeidsmetoder. At han tillot seg å sende e-posten til barnevernet, drevet av prinsipiell mistro til dommen og indignasjon på sin klients vegne, lar seg ikke forsvare etisk. Han brøt ikke bare et løfte, innholdet kunne også oppfattes som en underkjennelse av klagers verdighet, selv om dette ikke var intensjonen. Dette er flaut og leit.

iii) Klagepunkt 3 vedrørende ny involvering i saken

Psykologens redegjørelse:

I sin redegjørelse formidler psykologen at han var innstilt på å holde sitt løfte da han lovet å ikke blande seg inn i saken mer, men at han havnet i et alvorlig etisk dilemma da han ble kontaktet av sin tidligere klient. Psykologen opplevde barnevernets hastevedtak som så dypt urettferdig at det drev ham til handling. Han opplevde at han var i en situasjon der en etisk fordring krasjet med en annen. Løftebruddet var ladet med sterk tvil. I dag angrer han, og innser at det å holde løftet sitt hadde vært det etisk riktige. Han burde vist større respekt for klagers integritet.

FER finner det hensiktsmessig å presentere en samlet vurdering knyttet til de tre klagepunktene. FERs vurdering:

Vedrørende klagepunkt 1 ønsker FER innledningsvis å påpeke at det synes å foreligge manglende samsvar mellom psykologens innledende kritiske kommentarer vedrørende klager, og psykologens vurdering av å ha begått en stor fagetisk glipp ved å ha nevnt det han omtaler som en hypotetisk diagnosekategori enda en gang. Psykologen bestrider ikke at han ikke har hatt kontakt med klager, at han aldri har hatt som oppgave å kartlegge hennes psykiske helse, og at han derved ikke har tilstrekkelig grunnlag til å uttale seg om henne. FER opplever at psykologen i den vedlagte e-posten likevel uttaler seg svært tydelig om sannsynligheten for at klager har en diagnose. Psykologen uttaler seg i en sak som omhandler parter i konflikt og barns omsorgsbetingelser, der uttalelsene bygger på svært begrenset og ensidig informasjon, og der uttalelsene potensielt kan få store følger for de involverte.

FER opplever også ved klagepunkt 2 en diskrepans mellom psykologens innledende betraktninger og den forståelse han uttrykker for at hans handlinger har belastet klager. Psykologen henviser til prinsippet utvidet ansvar som grunnlag for sine handlinger: *Psykologen erkjenner det ansvaret han/hun har for relasjonen til en klient etter at det profesjonelle oppdraget formelt er avsluttet.* FER vurderer at dette prinsippet ikke kan anvendes for å legitimere svikt knyttet til profesjonell distanse og interessekonflikt.

FER ser at psykologen i sin redegjørelse knyttet til klagepunkt 3 uttrykker å ha vist manglende respekt for klagers integritet, og at det etisk riktige ville være å holde seg til løftet sitt. Samtidig formidler psykologen en klar formening om at barneverntjenestens hastedtak var urettferdig, og FER opplever at han ved dette har gjort en vurdering av de faktiske forhold i saken som ikke trekkes tilbake i redegjørelsen. FER ønsker også ved dette klagepunktet å påpeke at psykologens eget uttrykk for å ha opptrådt klanderverdig og i strid med etiske prinsipper ikke støttes av de øvrige betraktninger som psykologen presenterer i redegjørelsen. Samlet sett vurderer FER at dette svekker psykologens troverdighet hva angår refleksjon og beklagelse. Psykologen viser ikke den respekt for klager som er nødvendig, heller ikke tilstrekkelig forpliktelse til å ta ansvar for konsekvensene av egne handlinger.

FER vurderer at psykologen klart har handlet i strid med EPNPs prinsipper II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, underpunkt Informert samtykke, Valgfrihet og Selvbestemmelse. II.2 Kompetanse, underpunkt Etisk bevissthet, Kompetanse og kompetanseutvikling, Metodebegrensninger, II.3 Ansvar, underpunkt Unngåelse av misbruk/skade og Håndtering av etiske dilemma. II.4 Integritet, underpunkter Redelighet og tydelighet, Rollekonflikter og utnyttning.

FERs KONKLUSJON:

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige

dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen

Fagetisk råd

Norsk psykologforening

Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard